

Rolnummer 1921
Arrest nr. 71/2001 van 30 mei 2001

A R R E S T

In zake : de prejudiciële vraag over artikel 57, § 2, derde en vierde lid, van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, zoals gewijzigd bij artikel 65 van de wet van 15 juli 1996, gesteld door de Arbeidsrechtbank te Brussel.

Het Arbitragehof,

samengesteld uit de voorzitters M. Melchior en H. Boel, de rechters L. François, A. Arts en M. Bossuyt, en, overeenkomstig artikel 60*bis* van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof, ererechter J. Delruelle en emeritus rechter E. Cerexhe, bijgestaan door de griffier P.-Y. Dutilleux, onder voorzitterschap van voorzitter M. Melchior,

wijst na beraad het volgende arrest :

*

* *

I. *Onderwerp van de prejudiciële vraag*

Bij vonnis van 15 maart 2000 in zake M. Al Houme Kani en A. Kaddous tegen het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn van Sint-Joost-ten-Node, waarvan de expeditie ter griffie van het Arbitragehof is ingekomen op 24 maart 2000, heeft de Arbeidsrechtbank te Brussel de volgende prejudiciële vraag gesteld:

« Schendt artikel 57, § 2, derde en vierde lid, van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, zoals geïnterpreteerd door het Arbitragehof in zijn arrest nr. 43/98 van 22 april 1993 [lees : 1998], de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, in zoverre de vreemdeling die (in België) heeft gevraagd om als vluchteling te worden erkend en wiens aanvraag door de Dienst Vreemdelingenzaken is verworpen op basis van de in het Belgische recht omgezette Overeenkomst van Dublin en die ‘ een bevel om het grondgebied te verlaten ’ heeft ontvangen, geen recht heeft (zou hebben) op steunverlening gelijk aan het bestaansminimum zolang het beroep tegen de beslissing van de Dienst Vreemdelingenzaken voor de Raad van State hangende is, terwijl een vreemdeling die beroep instelt bij de Raad van State tegen een beslissing van het Commissariaat-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen of een beslissing van de Vaste Beroepscommissie daar wel recht op heeft ? »

II. *De feiten en de rechtspleging in het bodemgeschil*

De vreemdelingen in het geding voor de Arbeidsrechtbank te Brussel betwisten de administratieve beslissingen die zijn genomen door het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn te Sint-Joost-ten-Node, verwerende partij in die zaak, waarbij het voordeel werd afgeschaft van een maatschappelijke en financiële hulpverlening gelijk aan het bestaansminimum tegen het gezinstarief, een hulpverlening voor een kind, een maandelijks tegemoetkoming in de facturen van Electrabel, alsmede een ononderbroken medisch-farmaceutische hulpverlening, die zij sedert 1 september 1998 genoten. Die afschaffing, die een aanvang neemt op 30 mei 1999, is gegrond op het onwettig karakter van hun verblijf.

Na te hebben herinnerd aan de argumenten van de partijen en het advies van de auditeur, leidt de Rechtbank uit het naast elkaar plaatsen van een aantal elementen af dat het voor de eisende partijen thans uiterst wenselijk lijkt in België te verblijven vanwege de ernstige vrees die zij hebben als gevolg van precieze feiten en vermoedens die lijken overeen te stemmen en die voor de Rechtbank niet volledig zonder pertinentie lijken te zijn, althans vanuit een subjectief oogpunt.

De Rechtbank beslist provisioneel dat het verwerende openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn intussen de gevraagde bijstand ten laste zal nemen en stelt de hierboven vermelde prejudiciële vraag.

III. *De rechtspleging voor het Hof*

Bij beschikking van 24 maart 2000 heeft de voorzitter in functie de rechters van de zetel aangewezen overeenkomstig de artikelen 58 en 59 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof.

De rechters-verslaggevers hebben geoordeeld dat er geen aanleiding was om artikel 71 of 72 van de organieke wet toe te passen.

Van de verwijzingsbeslissing is kennisgegeven overeenkomstig artikel 77 van de organieke wet bij op 8 juni 2000 ter post aangetekende brieven.

Het bij artikel 74 van de organieke wet voorgeschreven bericht is bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad* van 14 juni 2000.

Memories zijn ingediend door :

- het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn van Sint-Joost-ten-Node, waarvan de zetel is gevestigd te 1210 Brussel, Verbiststraat 88, bij op 10 juli 2000 ter post aangetekende brief;

- M. Al Houme Kani en A. Kaddous, samenwonende te 1210 Brussel, Grensstraat 79, bus 3, bij op 24 juli 2000 ter post aangetekende brief;

- de Ministerraad, Wetstraat 16, 1000 Brussel, bij op 24 juli 2000 ter post aangetekende brief.

Van die memories is kennisgegeven overeenkomstig artikel 89 van de organieke wet bij op 17 augustus 2000 ter post aangetekende brieven.

M. Al Houme Kani en A. Kaddous hebben een memorie van antwoord ingediend bij op 18 september 2000 ter post aangetekende brief.

Bij beschikkingen van 29 juni 2000 en 28 februari 2001 heeft het Hof de termijn waarbinnen het arrest moet worden gewezen, verlengd tot respectievelijk 24 maart 2001 en 24 september 2001.

Bij beschikking van 7 maart 2001 heeft het Hof de zaak in gereedheid verklaard en de dag van de terechtzitting bepaald op 28 maart 2001.

Van die beschikking is kennisgegeven aan de partijen en hun advocaten bij op 8 maart 2001 ter post aangetekende brieven.

Op de openbare terechtzitting van 28 maart 2001 :

- zijn verschenen :

- . Mr. V. Vandegaart *loco* Mr. B. Cambier en Mr. L. Cambier, advocaten bij de balie te Brussel, voor M. Al Houme Kani en A. Kaddous;

- . Mr. M. Legein, advocaat bij de balie te Brussel, voor het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn van Sint-Joost-ten-Node;

- . Mr. N. Van Laer, advocaat bij de balie te Brussel, voor de Ministerraad;

- hebben de rechters-verslaggevers J. Delruelle en A. Arts verslag uitgebracht;

- zijn de voornoemde advocaten gehoord;

- is de zaak in beraad genomen.

De rechtspleging is gevoerd overeenkomstig de artikelen 62 en volgende van de organieke wet, die betrekking hebben op het gebruik van de talen voor het Hof.

IV. In rechte

- A -

Standpunt van de eisende partijen voor de Arbeidsrechtbank

A.1. De eisers voor de Arbeidsrechtbank zijn van oordeel dat de in het geding zijnde bepaling de artikelen 10 en 11 van de Grondwet schendt. Zij herinneren aan de arresten van het Hof nrs. 43/98 van 22 april 1998 en 57/2000 van 17 mei 2000. Hun situatie is aan de orde in het derde lid van artikel 57, § 2, van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, gewijzigd bij artikel 65 van de wet van 15 juli 1996. Ingevolge het vermelde arrest nr. 43/98 dient die bepaling voortaan als volgt te worden gelezen: 1) een vreemdeling die zich vluchteling heeft verklaard en heeft gevraagd om als dusdanig te worden erkend, 2) verblijft illegaal in het Rijk wanneer de asielaanvraag is geweigerd en 3) aan de betrokken vreemdeling een definitief bevel om het grondgebied te verlaten is betekend. De verzoekers trachten aan te tonen dat zij op die drie punten aan die vereisten voldoen, zodat de discriminatie kan worden aangetoond die bestaat tussen hen en de andere asielaanvragers die een beroep hebben ingesteld bij de Commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen of bij de Vaste Beroepscommissie voor vluchtelingen.

Eerst hebben de verzoekers zich vluchteling verklaard en hebben zij gevraagd als dusdanig te worden erkend. Zij hebben de Belgische Staat om bescherming verzocht om reden dat zij voor hun leven vreesden in hun land van oorsprong, de Republiek Djibouti, en dat zij herhaaldelijk het slachtoffer zijn geweest van willekeurige arrestaties, geweldplegingen en kwellingen. Tijdens zijn verhoor door de Dienst Vreemdelingenzaken heeft een van de verzoekers melding gemaakt van zijn vrees ten aanzien van het onderzoek van zijn asielaanvraag door de Franse autoriteiten, alsmede van zijn bijzondere band met zijn wettelijke voogd die regelmatig op het Belgisch grondgebied verblijft.

De door de verzoekers ingediende asielaanvraag is vervolgens geweigerd om reden dat de verzoekers het land zijn binnengekomen met een Schengenvisum Frankrijk en dat zij, met toepassing van artikel 9 van de Overeenkomst van Dublin, geen voldoende nauwe familiebanden met de oom van een van de verzoekers zouden kunnen aanwijzen om te beletten dat hij in een ander land verblijft. Van die weigering is uitdrukkelijk sprake in het voormelde artikel 57, § 2, derde lid. In zoverre de term «weigering» niet nader is gepreciseerd, dient hij in algemene zin te worden geïnterpreteerd. De verzoekers hebben het Belgisch grondgebied nooit verlaten en hebben de Dienst Vreemdelingenzaken verzocht hun situatie opnieuw te onderzoeken, met name op grond van een verslag van de diensten van de Staatsveiligheid. Twee nieuwe beslissingen tot weigering van de asielaanvraag werden genomen respectievelijk op 28 februari 2000 en 6 maart 2000. De verzoekers zijn overigens van mening dat het reeds geciteerde arrest nr. 57/2000 in deze zaak niet op een analoge manier kan worden toegepast, wegens gebeurtenissen die hebben plaatsgevonden sedert de onthulling van een getuigenis van een van de verzoekers in de pers en die ernstig doen twijfelen aan de onpartijdigheid van de Franse overheden wat het standpunt betreft dat zij hebben ingenomen ten aanzien van de malversaties begaan door het totalitaire regime in Djibouti. Die verzoeker voert in dat opzicht het risico aan van een verzoek tot uitlevering dat ertoe zou strekken hem te laten veroordelen door de overheden in Djibouti.

De eisers voor de Rechtbank voeren ten slotte aan dat tegen de aan hen betekende beslissing tot weigering van verblijf met bevel om het grondgebied te verlaten, een vordering tot schorsing en een beroep tot vernietiging voor de Raad van State zijn ingesteld. De verzoekers hebben immers vorderingen tot schorsing en beroepen tot vernietiging voor de Raad van State ingesteld tegen de beslissingen tot verwerving van hun aanvragen. De Raad van State heeft op de beroepen tot vernietiging nog geen beslissing gewezen. De beslissingen tot weigering van verblijf (met bevel om het grondgebied te verlaten) zijn dus niet definitief. Het tegendeel beweren zou erop neerkomen dat inbreuk wordt gemaakt op het recht op de daadwerkelijke uitoefening van een juridictioneel beroep en op het recht op maatschappelijke dienstverlening.

De eisers besluiten dat het reeds geciteerde artikel 57, § 2, derde lid, van de wet van 8 juli 1976 zowel op hun situatie van toepassing is als op die van de asielaanvragers wier aanvraag is verworpen door het Commissariaat-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen of door de Vaste Beroepscommissie voor vluchtelingen.

Standpunt van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn van Sint-Joost-ten-Node

A.2. Het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn van Sint-Joost-ten-Node herinnert aan verschillende arresten van het Hof: het reeds geciteerde arrest nr. 43/98, de arresten nrs. 108/1998 van 21 oktober 1998 en 80/99 van 30 juni 1999 en het reeds vermelde arrest nr. 57/2000. Het leidt daaruit af dat het Hof, dat zich diende uit te spreken over alle categorieën van vreemdelingen die zijn bedoeld in artikel 57, § 2, heeft gemeend dat de beperking van het recht op maatschappelijke dienstverlening slechts buitensporig en derhalve discriminerend was in het geval van vreemdelingen wier asielaanvraag is verworpen en die voor de Raad van State beroepen tot schorsing en/of vernietiging hebben ingesteld tegen de beslissing van de Commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen of tegen die van de Vaste Beroepscommissie voor vluchtelingen. Het Hof is daarentegen niet van oordeel dat voor de andere categorieën van vreemdelingen de beperkingen in strijd zouden zijn met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet. Artikel 57, § 2, dient dus te worden toegepast voor die gevallen welke niet ressorteren onder de duidelijk bepaalde hypothese bedoeld in het vernietigingsarrest. Het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn besluit derhalve tot de niet-schending.

Standpunt van de Ministerraad

A.3.1. De Ministerraad herinnert aan de reeds geciteerde arresten van het Hof nrs. 51/94, 43/98, 108/98 en 57/2000. Hij is in de eerste plaats van mening dat het Hof in het laatstvermelde arrest reeds op de prejudiciële vraag heeft geantwoord, zodat de vraag hoe dan ook niet meer pertinent is.

A.3.2. De Ministerraad is vervolgens van oordeel dat de bedoelde categorieën van personen niet vergelijkbaar zijn. Op het vlak van de toekenning van maatschappelijke dienstverlening zijn de vreemdelingen aan wie een - definitief of uitvoerbaar - bevel om het grondgebied te verlaten is betekend om reden dat de Belgische Staat zich niet verantwoordelijk heeft geacht voor de behandeling van hun aanvraag in de zin van de Overeenkomst van Dublin van 15 juni 1990, géén categorie van personen die vergelijkbaar is met de categorieën die op dat recht aanspraak kunnen maken. Het recht op maatschappelijke dienstverlening hangt immers nauw samen met de wettigheid van het verblijf van de persoon die erom vraagt.

Meer specifiek is de vraag van het recht op maatschappelijke dienstverlening niet aan de orde indien de Staat vaststelt dat hij niet verantwoordelijk is voor het onderzoek van een aanvraag om erkenning van het statuut van vluchteling en dat die taak toevalt aan een andere Staat die partij is bij de Overeenkomst. Die personen zijn niet in het bezit van een geldige verblijfsvergunning en kunnen dus niet op het Belgische grondgebied verblijven. Indien zij maatschappelijke dienstverlening willen genieten, dienen zij zich op het grondgebied te bevinden van een andere Lid-Staat van de Europese Unie, Staat die verantwoordelijk is voor het onderzoek van de asielaanvraag. Artikel 51/5, § 3, van de wet van 15 december 1980 bepaalt trouwens dat de minister of zijn gemachtigde, na te hebben vastgesteld dat hij niet verantwoordelijk is voor het onderzoek van de aanvraag, de zaak aanhangig moet maken bij de verantwoordelijke Staat opdat die de asielaanvrager ten laste neemt. Op die manier verzekeren de Belgische overheden zich werkelijk ervan dat de asielaanvrager ten laste kan worden genomen door de Staat die als verantwoordelijke voor het onderzoek van de aanvraag is aangewezen. Die maatregel vloeit voort uit het bestaan van de Overeenkomst die de twee Lid-Statens bindt.

De niet-vergelijkbaarheid vloeit ook voort uit het territoriaal karakter van het recht op maatschappelijke dienstverlening. Enkel de Staat die als enige verantwoordelijk is voor het onderzoek van de asielaanvraag, is bevoegd om maatschappelijke dienstverlening toe te kennen; die regeling huldigt het beginsel volgens hetwelk de maatschappelijke dienstverlening niet tegelijkertijd op het grondgebied van twee Lid-Statens kan worden gevraagd. De oplossing is ook in overeenstemming met het beginsel volgens hetwelk de maatschappelijke dienstverlening niet wordt toegekend als er geen staat van behoefte is. Die voorwaarde is niet vervuld vermits de vreemdeling zich moet begeven naar een andere Staat die partij is bij de Overeenkomst, Staat waarin hij recht zal hebben op maatschappelijke dienstverlening.

A.3.3. Tot slot merkt de Ministerraad op dat de wetgever geen bijzonder administratief beroep heeft georganiseerd tegen de beslissingen die zijn genomen door de minister of zijn gemachtigde krachtens artikel 51/5 van de wet van 15 december 1980, vermits de asielaanvraag niet door de Dienst Vreemdelingenzaken moet worden onderzocht maar wel door de bevoegde overheden van de verantwoordelijke Staat.

A.3.4. Subsidiair is de Ministerraad van mening dat het nagestreefde doel wettig is en dat het criterium van onderscheid objectief en redelijk verantwoord is. In dat verband verwijst hij naar de parlementaire voorbereiding van de wet van 30 december 1992 houdende sociale en diverse bepalingen alsmede naar het reeds geciteerde arrest nr. 51/94. Hij voert ook aan dat de beperking van het recht op maatschappelijke dienstverlening voortvloeit

uit internationale normen die de Belgische Staat binden en, inzonderheid, uit de Overeenkomst van Dublin van 15 juni 1990. De in het geding zijnde bepaling maakt het derhalve mogelijk de coherentie en de harmonie tussen de Europese nationale wetgevingen te verzekeren. Zij maakt het ook mogelijk de coherentie te waarborgen tussen het ten laste nemen van het onderzoek van de asielaanvraag van een persoon en zijn sociale tenlasteneming. Het criterium van onderscheid is objectief vermits het bevel om het grondgebied te verlaten slechts zal worden afgegeven op twee voorwaarden, namelijk dat een derde Staat die verantwoordelijk is voor het onderzoek van de aanvraag wordt aangewezen door de Overeenkomst en dat die derde Staat aanvaardt dat de zaak bij de Belgische Staat aanhangig wordt gemaakt en, en derhalve, de opvang van de betrokkene aanvaardt.

A.3.5. Tot slot is de Ministerraad van mening dat het evenredigheidsbeginsel in acht is genomen. De beslissing gaat gepaard met een concrete stap die erop gericht is zich ervan te verzekeren dat de betrokkene in de verantwoordelijke Staat wordt opgevangen. De maatregel heeft tot doel te vermijden dat twee Staten tegelijkertijd de asielaanvraag en de voorwaarden voor toekenning van maatschappelijke hulpverlening onderzoeken. Aldus kan worden vermeden dat de betrokkene in verschillende Staten op hetzelfde ogenblik maatschappelijke dienstverlening ontvangt. Het is weliswaar juist dat de betrokken personen te dezen, vóór de aanhangigmaking bij de Raad van State, niet beschikken over de mogelijkheid om beroepen in te stellen tot opschorting van de uitvoering van het bevel om het grondgebied te verlaten. Die omstandigheid wordt verklaard door de toepassing van de Overeenkomst van Dublin en het evenredigheidsbeginsel wordt niet geschonden vermits het bevel om het grondgebied te verlaten gepaard gaat met een maatregel van aanhangigmaking in een andere Staat waar de betrokkene maatschappelijke dienstverlening zal kunnen vragen indien hij daartoe de voorwaarden vervult.

Antwoord van de eisers voor de Arbeidsrechtbank

A.4.1. De eisers voor de Arbeidsrechtbank weerleggen het argument van de niet-vergelijkbaarheid. Zij zijn van mening dat de andere partijen de kwestie veronachtzamen van de discriminatie die bestaat tussen de asielaanvragers wier aanvraag bij beslissing van het Commissariaat-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen of van de Vaste Beroepscommissie voor vluchtelingen is geweigerd en de asielaanvragers aan wie een beslissing tot weigering van hun asielaanvraag is betekend om reden dat het onderzoek ervan aan de autoriteiten van een andere Lid-Staat van de Overeenkomst van Dublin diende te worden toevertrouwd. Zij herinneren aan hun argumenten met betrekking tot die vergelijking tussen asielaanvragers.

A.4.2. De eisers voor de verwijzende rechter weerleggen ook het argument met betrekking tot de wettigheid van het nagestreefde doel. Zij herinneren aan hun vrees dat de Franse Staat hun niet alle noodzakelijke waarborgen zou bieden met betrekking tot een vertrouwelijk en objectief onderzoek van hun asielaanvraag. In dat verband wijzen zij op de bijzondere betrekkingen tussen de politieke overheden van Frankrijk en Djibouti. Omdat zij voor hun leven vrezen in geval van onderzoek van hun asielaanvraag door Frankrijk, hebben de verzoekers voor de Raad van State een beroep ingesteld tegen de beslissing tot weigering van hun asielaanvraag en verwijzing van het dossier naar de Franse autoriteiten. Zelfs al is dat beroep niet opschortend, voor een daadwerkelijk beroep dienen de verzoekers over middelen te kunnen beschikken om het uit te oefenen, onder meer door de toekenning van een maatschappelijke dienstverlening gelijk aan het bestaansminimum zodat zij kunnen wachten op de uitspraak van de Raad van State over de wettigheid van de beslissing die door de Dienst Vreemdelingenzaken is genomen tot weigering van hun asielaanvraag en verwijzing van het onderzoek van het dossier voor de Franse autoriteiten.

A.4.3. Tot slot zijn de eisers voor de verwijzende rechter van mening dat het evenredigheidsbeginsel niet in acht is genomen omdat de Belgische Staat zich te dezen ervan moet verzekeren dat de asielaanvraag werkelijk ten laste zal worden genomen door de Staat die door de Overeenkomst van Dublin wordt aangewezen, zoals de Ministerraad erkent, wat veronderstelt dat de Belgische overheden zich niet beperken tot een louter administratief onderzoek maar in deze zaak rekening houden met diverse elementen waarover zij beschikken en op grond waarvan kan worden besloten dat de werkelijke tenlasteneming theoretisch zou kunnen blijven, vanwege de nauwe banden tussen de politieke overheden van Frankrijk en Djibouti. Tot staving van hun stelling voeren zij een verslag aan van de veiligheidsdiensten van de Belgische Staat dat werd overhandigd aan de directeur-generaal van de Dienst Vreemdelingenzaken en bestemd was om een aanvraag tot tenlasteneming van het dossier van de verzoekers door de Belgische autoriteiten te steunen. Zij beklagen zich erover dat de Dienst Vreemdelingenzaken, in weerwil van dat verslag, heeft besloten zijn beslissing te handhaven. Zij besluiten dat het argument van de Ministerraad ten aanzien van de werkelijke tenlasteneming door de Franse autoriteiten en ten aanzien van de wettigheid van het te dezen nagestreefde doel derhalve onjuist is.

- B -

B.1. Artikel 57, § 2, van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn (hierna : de O.C.M.W.-wet), vervangen bij artikel 65 van de wet van 15 juli 1996 « tot wijziging van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen en van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn », bepaalt, na de gedeeltelijke vernietiging ervan door het arrest van het Hof nr. 43/98 van 22 april 1998 :

« § 2. In afwijking van de andere bepalingen van deze wet, is de taak van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn beperkt tot het verlenen van dringende medische hulp, wanneer het gaat om een vreemdeling die illegaal in het Rijk verblijft.

De Koning kan bepalen wat onder dringende medische hulp begrepen moet worden.

Een vreemdeling die zich vluchteling heeft verklaard en heeft gevraagd om als dusdanig te worden erkend, verblijft illegaal in het Rijk wanneer de asielaanvraag is geweigerd en aan de betrokken vreemdeling een bevel om het grondgebied te verlaten is betekend.

De maatschappelijke dienstverlening aan een vreemdeling die werkelijk steuntrekkende was op het ogenblik dat hem een bevel om het grondgebied te verlaten werd betekend, wordt, met uitzondering van de dringende medische hulpverlening, stopgezet de dag dat de vreemdeling daadwerkelijk het grondgebied verlaat, en ten laatste de dag van het verstrijken van de termijn van het bevel om het grondgebied te verlaten.

Van het bepaalde in het voorgaande lid wordt afgeweken gedurende de termijn die strikt noodzakelijk is om de vreemdeling in staat te stellen het grondgebied te verlaten, voor zover hij een verklaring heeft ondertekend die zijn uitdrukkelijke intentie het grondgebied zo snel mogelijk te willen verlaten, weergeeft; deze termijn mag in geen geval een maand overschrijden.

De hierboven vermelde intentieverklaring kan slechts eenmaal worden ondertekend. Het centrum verwittigt zonder verwijl de Minister die bevoegd is voor de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen, evenals de betrokken gemeente, van de ondertekening van de intentieverklaring. »

B.2. Het Hof heeft met zijn arrest nr. 43/98 van 22 april 1998 geoordeeld dat het nieuwe artikel 57, § 2, derde en vierde lid, van de organieke wet betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn de artikelen 10 en 11 van de Grondwet schond, in zoverre het van toepassing was op de vreemdeling die gevraagd had om als vluchteling te worden erkend, wiens verzoek was verworpen en die een bevel had gekregen het grondgebied te verlaten, zolang de beroepen die hij voor de Raad van State had ingesteld tegen de beslissing die de

Commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen met toepassing van artikel 63/3 van de voormelde wet van 15 december 1980 had genomen of tegen de beslissing van de Vaste Beroepscommissie voor vluchtelingen, niet waren beslecht.

De bij dat arrest uitgesproken vernietiging heeft betrekking op het derde en het vierde lid van artikel 57, § 2, van de O.C.M.W.-wet, enkel in zoverre zij handelen over vreemdelingen die hebben gevraagd om als vluchteling te worden erkend.

B.3. De prejudiciële vraag heeft betrekking op de bestaanbaarheid, met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, van artikel 57, § 2, derde en vierde lid, van de O.C.M.W.-wet in zoverre het recht op maatschappelijke dienstverlening beperkt wordt tot dringende medische hulp voor de vreemdeling wiens aanvraag om als vluchteling te worden erkend, door de Dienst Vreemdelingenzaken is geweigerd met toepassing van artikel 51/5 van de wet van 15 december 1980, conform artikel 8 van de Overeenkomst van Dublin van 15 juni 1980, zelfs indien de betrokkene die beslissing aanvecht door een beroep tot vernietiging en een vordering tot schorsing voor de Raad van State.

B.4. Uit het onderzoek van de verwijzingsbeslissing blijkt dat het recht op maatschappelijke dienstverlening dat voor de feitenrechter wordt betwist, betrekking heeft op een vreemdeling die een bevel heeft gekregen om het grondgebied te verlaten en die bij de Raad van State een annulatieberoep heeft ingesteld tegen de beslissing tot weigering van zijn verblijf, genomen door de Dienst Vreemdelingenzaken, met toepassing van artikel 51/5 van de voormelde wet van 15 december 1980 en artikel 5, lid 2, van de Overeenkomst van Dublin van 15 juni 1990.

B.5.1. Artikel 51/5 van de wet van 15 december 1980 bepaalt :

« § 1. Zodra de vreemdeling zich aan de grens of in het Rijk, overeenkomstig artikel 50 of 51, vluchteling verklaart, gaat de Minister of zijn gemachtigde, met toepassing van de internationale overeenkomsten die België binden, over tot het vaststellen van de Staat die verantwoordelijk is voor de behandeling van het asielverzoek.

Zelfs wanneer krachtens de criteria van deze internationale overeenkomsten België niet verplicht is het verzoek in behandeling te nemen, kan de Minister of zijn gemachtigde op elk ogenblik beslissen het verzoek te behandelen, op voorwaarde dat de vreemdeling daarmee instemt.

§ 2. Het verzoek waarvan België de behandeling op zich moet nemen, of waarvoor het verantwoordelijk is, wordt behandeld overeenkomstig de bepalingen van deze wet.

§ 3. Wanneer België niet verantwoordelijk is voor de behandeling van het verzoek, richt de Minister of zijn gemachtigde zich onder de voorwaarden bepaald bij de internationale overeenkomsten die België binden, tot de verantwoordelijke Staat met het verzoek de asielzoeker over te nemen of opnieuw over te nemen.

Wanneer de asielzoeker aan de verantwoordelijke Staat overgedragen dient te worden, kan de Minister of zijn gemachtigde hem de binnenkomst of het verblijf in het Rijk weigeren en hem gelasten zich vóór een bepaalde datum bij de bevoegde overheden van deze Staat aan te melden.

Wanneer de Minister of zijn gemachtigde het voor het waarborgen van de effectieve overdracht nodig acht, kan hij de vreemdeling zonder verwijl naar de grens doen terugleiden.

Te dien einde kan de vreemdeling in een welbepaalde plaats opgesloten of vastgehouden worden voor de tijd die strikt noodzakelijk is voor de uitvoering van de overdracht, zonder dat de duur van de hechtenis of van de vasthouding twee maanden te boven mag gaan. »

B.5.2. De artikelen 5, lid 2, 8 en 9 van de Overeenkomst van Dublin van 15 juni 1990, goedgekeurd bij de wet van 11 mei 1995, bepalen :

« Art. 5.

[...]

2. Wanneer de asielzoeker houder is van een geldig visum, is de Lid-Staat die dat visum heeft afgegeven, verantwoordelijk voor de behandeling van het asielverzoek, behalve in de volgende gevallen :

a) indien dat visum is afgegeven op grond van een schriftelijke machtiging van een andere Lid-Staat, is deze laatste verantwoordelijk voor de behandeling van het asielverzoek. Wanneer een Lid-Staat onder andere om redenen van veiligheid, vooraf de centrale autoriteiten van een andere Lid-Staat raadpleegt, vormt de instemming van deze laatste Lid-Staat geen schriftelijke machtiging in de zin van deze bepaling;

b) indien de asielzoeker houder is van een transitvisum en zijn asielverzoek indient in een andere Lid-Staat waar hij niet visumplichtig is, is deze laatste Staat verantwoordelijk voor de behandeling van dat verzoek;

c) indien de asielzoeker houder is van een transitvisum en zijn asielverzoek indient in de Lid-Staat die hem dat visum heeft verstrekt en deze van de diplomatieke of consulaire autoriteiten van de Lid-Staat van bestemming de schriftelijke bevestiging heeft gekregen dat de vreemdeling die niet visumplichtig is voldoet aan de voorwaarden voor toelating tot die Staat, is deze laatste Staat verantwoordelijk voor de behandeling van dat verzoek. »

« Art. 8. Wanneer op basis van de overige in deze overeenkomst vastgestelde criteria geen Lid-Staat kan worden aangewezen die verantwoordelijk is voor de behandeling van het asielverzoek, is de Lid-Staat waarbij het verzoek het eerst werd ingediend verantwoordelijk voor de behandeling ervan.

Art. 9. Iedere Lid-Staat kan, ook wanneer hij met toepassing van de in deze overeenkomst vastgestelde criteria niet verantwoordelijk is voor de behandeling, om redenen van humanitaire aard, in het bijzonder op grond van familiebanden of op culturele gronden, op verzoek van een andere Lid-Staat en op voorwaarde dat de asielzoeker ermee instemt, een asielverzoek behandelen.

Indien de aangezochte Lid-Staat dat verzoek inwilligt, wordt de verantwoordelijkheid voor de behandeling aan deze Staat overgedragen. »

B.6. De huidige zaak betreft de categorie van vreemdelingen van wie de asielaanvraag conform de Overeenkomst van Dublin moet worden onderzocht door een andere Lid-Staat. Het bevel om het grondgebied te verlaten is gebonden aan een beslissing tot weigering van verblijf die gemotiveerd is door het feit dat een andere Staat bevoegd is om de asielaanvraag te onderzoeken.

In tegenstelling tot wat het geval is met een terugleiding naar het land waar de asielzoeker beweert gevaar te lopen voor zijn leven, zijn vrijheid of zijn fysieke integriteit, is er, indien een asielzoeker afkomstig uit een derde land wordt overgedragen aan een andere Lid-Staat van de Europese Unie, geen gevaar dat hij aldaar zou worden vervolgd in de zin van het Verdrag van Genève van 28 juli 1951 betreffende de status van vluchtelingen. Zijn overdracht aan zulk een Lid-Staat doet ook geen afbreuk aan zijn recht op een daadwerkelijk juridisch beroep, nu de Raad van State bevoegd blijft om over zijn beroepen uitspraak te doen, ook al dient hij het grondgebied te verlaten om zich aan te melden bij de overheden van de bevoegde Lid-Staat. Om dezelfde reden kan hij, naast de aanspraken die hij in die bevoegde Lid-Staat kan laten gelden, niet terzelfder tijd aanspraak maken op een in België grondwettelijk gewaarborgd recht op maatschappelijke dienstverlening. Nu het om Lid-Staten van de Europese Unie gaat die alle partij zijn bij het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens, kan ervan worden uitgegaan dat de fundamentele rechten van de betrokkenen er niet zullen worden geschonden, minstens dat betrokkenen er over de nodige mogelijkheden van beroep beschikken mocht dat wel het geval zijn.

B.7. De prejudiciële vraag moet ontkennend worden beantwoord.

Om die redenen,

het Hof

zegt voor recht :

Artikel 57, §2, derde en vierde lid, van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, gewijzigd bij artikel 65 van de wet van 15 juli 1996, schendt de artikelen 10 en 11 van de Grondwet niet, doordat het recht op maatschappelijke dienstverlening wordt beperkt tot dringende medische hulp voor de vreemdeling wiens verblijf door de Dienst Vreemdelingenzaken is geweigerd met toepassing van artikel 51/5 van de wet van 15 december 1980 en artikel 8 van de Overeenkomst van Dublin van 15 juni 1990, ook al bestrijdt de betrokkene die beslissing van de Dienst Vreemdelingenzaken met een beroep tot vernietiging en een vordering tot schorsing bij de Raad van State.

Aldus uitgesproken in het Frans en het Nederlands, overeenkomstig artikel 65 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof, op de openbare terechtzitting van 30 mei 2001.

De griffier,

De voorzitter,

P.-Y. Dutilleux

M. Melchior